

Úleva pro lidi bojující s dluhy. Ombudsman po letech úsilí prosadil jejich větší ochranu

1.8.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Dlužníci potřebují šanci splatit svůj dluh, ne upadat stále hlouběji do bezvýchodné pasti. Právě tomu jdou naproti dvě nedávno schválené úpravy zákonů, o které usiloval ombudsman již několik let.

Představte si, že máte dluh vůči soukromému věřiteli a octnete se kvůli tomu v exekuci. Zákon myslí na to, že potřebujete ponechat alespoň část peněz, ze kterých budete platit nejnnutnější věci (jídlo, bydlení atd.). Tyto příjmy proto před exekutorem chrání. Pomůže Vám i to, že si můžete zřídit tzv. chráněný účet, na který budou chráněné příjmy chodit a exekutor na ně nedosáhne.

Chráněné příjmy

Jde o příjmy, které v exekuci nelze postihnout buď vůbec, nebo jen částečně. Vůbec exekuci nepodléhají např. dávky pro osoby se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, porodné, pohřebné a příspěvek na bydlení, výživné na dítě, nebo daňový bonus. Pouze částečně exekuci podléhá např. mzda či důchod.

Chráněný účet

Pokud exekutor dlužníkovi zablokuje účet v bance, na který mu chodí chráněné příjmy, může si nechat zřídit tzv. chráněný účet, na který se tyto peníze budou převádět. Peníze na chráněném účtu může dlužník běžně používat, exekuce se na něj nevztahuje.

Podrobnější informace o exekuci a chráněném účtu

Zcela odlišná situace však nastávala, pokud se lidé zadlužili vůči státu (například na daních, pojistném na sociální či zdravotní pojištění, místních poplatcích, pokutách, ...). U exekucí vedených úřady (tzv. daňová exekuce) totiž zákon zřízení chráněného účtu neumožňoval. To dlužníka vyřadilo z využívání bankovních služeb. Nemohl si prakticky na účet nechat posílat mzdu či důchod a platit z něj nájem, energie a další běžné platby, které dnes již zpravidla probíhají elektronicky.

Ombudsman proto již od počátku upozorňoval na toto bezdůvodně nerovné postavení mezi dlužníky. Nyní se mu konečně podařilo prosadit změnu a podmínky narovnat.

„Nevidím důvod, aby existovaly rozdíly v ochraně práv dlužníků podle toho, jestli exekuci vede soudní exekutor nebo stát. I člověk, který dluží peníze státu, potřebuje stále fungovat v dnešní digitální ekonomice a společnosti. To není dost dobře možné bez fungujícího bankovního účtu. Jsem proto rád, že se podařilo tuto nespravedlnost odstranit,“ vysvětlil ombudsman Stanislav Křeček.

Další podpora v zákoně se týká lidí svázaných dluhem na veřejném zdravotním pojištění. Doposud zdravotní pojišťovny uzavíraly s dlužníky dohody o splátkách. Tyto dohody však neměly jasně daná pravidla, záleželo na konkrétní zdravotní pojišťovně. V případě sporu dlužníka s pojišťovnou se pak dlužník prakticky neměl jak bránit. Od ledna příštího roku se ale situace mění. *„Do zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění se podařilo prosadit nová pravidla pro splátky dluhu.“*

Dlužníci tak získají stabilnější a jasně nastavenou pozici,“ objasnil Křeček význam aktuálních právních úprav.

https://www.ochrance.cz/aktualne/uleva_pro_lidi_bojujici_s_dluhy-ombudsman_po_letech_usili_prosa_dil_jejich_vetsi_ochranu